EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 22.3.2024
COM(2024) 148 final

2024/0082 (NLE)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN DE RAAD

tot wijziging van bijlage I bij Verordening (EEG) nr. 2658/87 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Dit voorstel voor een verordening strekt tot wijziging van bijlage I bij Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad[1] van 23 juli 1987 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief, teneinde de douanerechten te verhogen die van toepassing zijn op de invoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten die momenteel zijn ingedeeld onder de hoofdstukken 10, 12, 14, 15 en 23 van de gecombineerde nomenclatuur (GN), van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie of de Republiek Belarus. Het voorstel verhoogt de invoerrechten voor granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie of de Republiek Belarus waarvoor importeurs momenteel geen of lage tarieven betalen. Bovendien wordt die goederen van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie of de Republiek Belarus de toegang tot de tariefcontingenten van de Unie ontzegd.

Volgens gegevens van Eurostat bedroeg de EU-invoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie vorig jaar 4,2 miljoen ton, ter waarde van 1,32 miljard EUR. Hoewel de Russische Federatie op de markt van de Europese Unie (EU) momenteel een relatief kleine rechtstreekse leverancier van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten is[2], is de Russische Federatie een zeer grote producent van deze producten en een toonaangevende exporteur op mondiaal niveau, met ongeveer 55 miljoen ton uitvoer op de wereldmarkt in de periode 2020-2022[3]. De “erga omnes”-tarieven van de EU — d.w.z. de momenteel toegepaste meestbegunstigingsrechten voor granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten — lopen sterk uiteen. Afhankelijk van het product worden ze op nul vastgesteld of zijn ze zeer laag; ofwel zijn ze al hoog en vindt er geen handel plaats. Daarom betalen importeurs van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie momenteel hetzij geen rechten, hetzij lage meestbegunstigingsrechten om de EU-markt te betreden, en vormen deze rechten geen significante belemmering voor de producten om de EU binnen te komen.

Aangezien de Russische Federatie zeer grote hoeveelheden granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten produceert, zouden exporteurs uit de Russische Federatie op dit moment gemakkelijk en snel aanzienlijke hoeveelheden naar de EU kunnen uitvoeren, waardoor belangrijke exportinkomsten voor de economie van de Russische Federatie worden gegenereerd en de markt van de Unie voor die producten wordt verstoord. Bovendien confisqueert de Russische Federatie momenteel op illegale wijze grote voorraden granen en oliehoudende zaden die worden geproduceerd op het grondgebied van Oekraïne dat zij momenteel onrechtmatig bezet, en verkoopt zij deze voorraden als “Russische” producten naar haar uitvoermarkten. Deze voorraden, die illegaal in de EU wordt ingevoerd[4], worden

---

1 Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief (PB L 256 van 7.9.1987).

2 Volgens officiële handels- en productiegegevens van de EU (2023) wordt slechts 1 % van het EU-verbruik ingevoerd uit Rusland.

3 OESO/FAO-gegevens

4 Verordening (EU) 2022/263 van de Raad van 23 februari 2023 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de erkenning van de niet onder het gezag van de regering vallende gebieden in de oblasten Donetsk en Loehansk van Oekraïne en het bevel aan de Russische strijdkrachten om die gebieden binnen te trekken.

vaak eerst in de Russische Federatie binnengebracht en krijgen valse documenten, waardoor het zeer moeilijk wordt om de oorsprong ervan vast te stellen. Daarom moeten passende tariefmaatregelen worden genomen om te voorkomen dat granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie op de EU-markt blijven binnenkomen tegen voorwaarden die even gunstig zijn als die welke gelden voor die producten van andere niet-preferentiële oorsprong.

Deze tariefmaatregelen moeten helpen voorkomen dat de Russische Federatie haar uitvoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten gebruikt om de EU politiek en economisch te verzwakken door de EU-markt te verstoren, waardoor spanningen en wrijvingen binnen de EU ontstaan en de goede werking van de douane-unie in gevaar wordt gebracht. Bovendien zullen deze tariefmaatregelen ervoor zorgen dat de Russische Federatie geen commercieel voordeel haalt uit zulke uitvoer naar de EU. Dergelijke gevolgen zouden rechtstreeks indruisen tegen de belangen van de EU en niet in overeenstemming zijn met het recht en het beleid van de EU.

De Republiek Belarus voert beperkte hoeveelheden granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit naar de EU — 610 000 ton in 2023, ter waarde van 246 miljoen EUR — en is geen belangrijke producent of exporteur van die producten. De voorgestelde verordening betreft echter ook de Republiek Belarus met het oog op haar nauwe politieke en economische banden met Rusland en om te voorkomen dat de invoer uit de Russische Federatie illegaal via de Republiek Belarus wordt omgeleid indien de EU-tarieven op de invoer van de desbetreffende goederen van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Republiek Belarus ongewijzigd blijven. Gezien de voortdurende toenadering en de toename van de handel tussen Belarus en Rusland is het passend de producten uit de Republiek Belarus op dezelfde wijze te behandelen als producten uit de Russische Federatie.

De voorgestelde verordening stelt nieuwe tarieven vast voor granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie of de Republiek Belarus op een niveau dat hoog genoeg is om de huidige invoer te onderdrukken. In bijna alle gevallen zullen de douanerechten op de Russische en Belarussische uitvoer naar de EU worden verhoogd tot 95 EUR per ton of tot een ad-valoremrecht van 50 %, afhankelijk van het product. Dergelijke rechten zullen gevolgen hebben voor de EU-invoer van goederen uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus, die in 2023 goed was voor 4,8 miljoen ton, met een handelswaarde van 1,6 miljard EUR. Om te voorkomen dat granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie of de Republiek Belarus op de EU-markt worden gebracht tegen de lage tarieven waarin de tariefcontingenten van de EU voorzien, moeten de Russische Federatie en de Republiek Belarus ook van die contingenten worden uitgesloten voor de producten die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen.

De voorgestelde verordening zal naar verwachting geen negatieve gevolgen hebben voor de mondiale voedselzekerheid. Ten eerste zal de verhoging van de EU-tarieven geen gevolgen hebben voor de doorvoer van de betrokken Russische en Belarussische producten via het grondgebied van de EU naar derde landen. Ten tweede zijn de historische handelsstromen van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie naar de EU zeer gering in verhouding tot de omvang van de wereldwijde markthandel en zullen zij geen noemenswaardige gevolgen hebben voor de voedselverwerkende industrie en de veehouderij in de EU wat de voedervoorziening betreft. Tot slot is te verwachten dat de verhoging van de invoerrechten van de EU deze invoerstromen in de EU aanzienlijk zal verminderen, waardoor de hoeveelheden granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten die beschikbaar zijn voor uitvoer naar derde landen, met name ontwikkelingslanden, zelfs zullen toenemen.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Momenteel is Oekraïne de op twee na grootste leverancier aan de EU van de producten waarvoor de voorgestelde tariefverhoging geldt. Deze uitvoer vindt plaats onder de preferentiële voorwaarden van de associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne, en met name titel IV, waarin een diepe en brede vrijhandelsruimte (DCFTA) wordt ingesteld, en wordt versterkt door de tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen die de EU heeft genomen naar aanleiding van de illegale en niet-uitgelokte invasie van Oekraïne door de Russische Federatie. Aangezien de illegale aanvalsoorlog van de Russische Federatie tegen Oekraïne zeer schadelijk was voor het vermogen van Oekraïne om zijn belangrijkste bron van economische inkomsten — granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten — op de wereldmarkt te blijven verkopen, bleef de EU-markt als gevolg van de verstoring van andere uitvoerroutes het belangrijkste toegankelijke uitvoerkanaal voor goederen uit Oekraïne. De aanzienlijke verhoging van de douanerechten die van toepassing zijn op goederen van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie – een belangrijke concurrent van Oekraïne op de EU-markt – is in overeenstemming met het beleid van de Unie om de Oekraïense uitvoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten prioritaire toegang tot de markt van de Unie te geven. Andere belangrijke leveranciers uit derde landen die granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten naar de EU uitvoeren, zijn Brazilië, Argentinië, de Verenigde Staten en Canada.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De in dit voorstel opgenomen verhogingen van de douanerechten op granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus zorgen ervoor dat het douanebeleid van de Unie, zoals dat in deze verordening tot uiting komt door middel van de toegepaste rechten van het gemeenschappelijk douanetarief van de Unie, in overeenstemming is met de beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie zoals vastgelegd in artikel 21, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarin wordt bepaald dat de Unie moet zorgen voor samenhang tussen de diverse onderdelen van haar externe optreden en tussen het externe optreden en het beleid van de Unie op andere terreinen. Daarom is het passend hogere tarieven in te stellen op granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus, aangezien een dergelijke verhoging in overeenstemming is met de beperkende maatregelen die de Unie tegen deze landen heeft genomen naar aanleiding van de niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne en de aanhoudende steun die die de Russische Federatie bij haar agressie van de Republiek Belarus ontvangt.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Deze verordening wijzigt Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief.

De wijziging is gebaseerd op artikel 31 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin is bepaald dat de rechten van het gemeenschappelijk douanetarief op voorstel van de Commissie door de Raad worden vastgesteld.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Het subsidiariteitsbeginsel is niet van toepassing, aangezien het voorstel onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie valt.

- **Evenredigheid**

Het voorstel is in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel en gaat niet verder dan wat nodig is om de doelstellingen van de Verdragen te verwezenlijken, met name de noodzaak ervoor te zorgen dat granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus de EU-markt voor die producten en de goede werking van de douane-unie niet verstoren. Daarom mogen die producten niet worden toegelaten tot de EU-markt tegen voorwaarden die even gunstig zijn als die welke voor de invoer van graan uit andere derde landen en van andere oorsprongen gelden. De evenredigheid wordt gewaarborgd door het feit dat het voorstel voorziet in een verhoging van de rechten van het gemeenschappelijk douanetarief die van toepassing zijn op de invoer uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus voor de tariefposten voor granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten waarvoor deze tarieven momenteel op nul zijn vastgesteld of laag zijn. Tegelijkertijd zal de verhoging het voor de Russische Federatie en de Republiek Belarus waarschijnlijk moeilijker maken om de goede werking van de voedselmarkten in de EU te verstoren. De voorgestelde verhoging van de tarieven en het blokkeren van de toegang tot de tariefcontingenten van de Unie beperken de grondrechten slechts voor zover dat nodig is om de doelstellingen ervan te verwezenlijken.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel wijzigt Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Niet van toepassing.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Niet van toepassing.

- **Effectbeoordeling**

In het licht van de aanhoudende invasie van Oekraïne door de Russische Federatie en de bestaande mogelijkheid van de Russische Federatie om haar uitvoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten te gebruiken om de eenheid van de EU bij de ondersteuning van Oekraïne te ondermijnen en de EU-markt voor die producten te destabiliseren, alsook in het licht van de steun van de Republiek Belarus aan de acties van de Russische Federatie, is het belangrijk dat de verordening snel in werking treedt om de rechten op de betrokken producten uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus zo spoedig mogelijk te verhogen. Daarom is voor deze verordening geen effectbeoordeling verricht. Verwacht wordt echter dat de voorgestelde maatregel de invoer in de EU van de betrokken producten van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus aanzienlijk zal verminderen, wat zal leiden tot een verdere diversificatie van de invoer van deze producten met uitsluiting van de Russische Federatie en de Republiek Belarus.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De maatregel leidt niet tot onevenredige administratieve lasten voor bedrijven.

- **Grondrechten**

Het voorstel is in overeenstemming met het mensenrechtenbeleid van de Unie en met het Handvest van de grondrechten. Voor zover de instelling van invoerrechten in de Unie gevolgen heeft voor de vrijheid om internationale handel te drijven als onderdeel van de vrijheid van beroepsactiviteit, het recht op eigendom of andere grondrechten, waaronder gelijke behandeling, wordt dit beschouwd als een rechtmatig optreden van de Unie in de zin van het Handvest van de grondrechten. De reden hiervoor is dat deze actie wordt ondernomen in overeenstemming met de vereisten dat de maatregelen op basis van een passende rechtsgrondslag door de bevoegde autoriteiten moeten worden genomen met het oog op een legitieme doelstelling om de invoer van bepaalde producten uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus commercieel te benadelen teneinde ernstige verstoringen van de relevante markten te voorkomen en de goede werking van de douane-unie te waarborgen, in overeenstemming met de huidige maatregelen van het externe optreden van de Unie, en in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel. Wat meer bepaald de gelijke behandeling betreft, worden hogere invoerrechten opgelegd aan importeurs van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie of de Republiek Belarus, maar niet aan importeurs van producten die noch van oorsprong zijn, noch worden uitgevoerd uit de Russische Federatie of de Republiek Belarus. Dit beantwoordt aan een legitieme beleidsdoelstelling van de Unie om de markten van de Unie te beschermen tegen een mogelijk gebruik van de handel in de betrokken producten door de Russische Federatie en de Republiek Belarus om de EU te destabiliseren.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven en heeft zeer beperkte financiële gevolgen voor de ontvangsten. De inning van verhoogde douanerechten in overeenstemming met de voorgestelde verhogingen zal naar verwachting minimaal zijn, en bijna nul bedragen. De reden hiervoor is, dat de huidige invoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus in zeer hoge mate geconcentreerd is op producten met een nulrecht of een zeer laag meestbegunstigingsrecht, terwijl de voorgestelde verhoging van de rechten de invoerstromen uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus waarschijnlijk tot verwaarloosbare hoeveelheden zal doen dalen.

Omgekeerd kunnen enige verliezen worden verwacht in vergelijking met de meest recente eigen middelen die in 2023 voor de EU-begroting zijn gegenereerd (15,77 miljoen EUR). De exacte begrotingsverliezen zullen afhangen van de wijze waarop de invoer uit de Russische Federatie zal worden vervangen. De invoer die wordt vervangen door de binnenlandse productie van de EU of door preferentiële invoer, met name uit Oekraïne, zal leiden tot verlies aan eigen middelen, terwijl de invoer die wordt vervangen door een verhoging van de invoer uit derde landen (andere dan de Russische Federatie of de Republiek Belarus) die geen preferentiële partners zijn, hetzelfde niveau van rechten uit hoofde van het gemeenschappelijk douanetarief zal blijven genereren als de invoer uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus, en dus niet zal leiden tot verlies van eigen middelen. Daarom wordt het effect op de traditionele eigen middelen van de EU-begroting in het scenario van volledige vervanging van de bestaande EU-invoer uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus door de binnenlandse productie van de EU en invoer uit preferentiële partners, geraamd op een verlies van maximaal 15,77 miljoen EUR (d.w.z. 75 % van de totale tariefinkomsten van 21 miljoen EUR). De derving van de ontvangsten uit de traditionele eigen middelen zal worden

gecompenseerd door de bijdragen aan de eigen middelen op basis van het bruto nationaal inkomen (bni) van de lidstaten.

Het financieel memorandum bevat nadere informatie over de gevolgen van het voorstel voor de begroting.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Onlinerapportage over de ontwikkeling van de EU-invoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus is beschikbaar op speciale websites van de Europese Commissie (Eurostat).

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

De voorgestelde verordening voorkomt dat granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus toegang krijgen tot de EU-markt onder even gunstige voorwaarden als producten van andere oorsprong, door de invoerrechten te verhogen op alle granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten waarvoor de invoertarieven van de EU momenteel nul of zeer laag zijn, tot een hoger niveau van 95 EUR/t of een ad-valoremrecht van 50 %, afhankelijk van de aard van het product (95 EUR/t voor granen; een ad-valoremrecht van 50 % voor oliehoudende zaden en afgeleide producten die het resultaat zijn van een concentratie van het basisproduct). Bovendien worden die goederen van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus ook uitgesloten van de toegang tot de tariefcontingenten van de Unie. Die tariefcontingenten bieden toegang tot de EU-markt tegen een lager tarief dan de voorgestelde nieuwe tarieven.

2024/0082 (NLE)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN DE RAAD

tot wijziging van bijlage I bij Verordening (EEG) nr. 2658/87 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 31,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De invoer in de Unie van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten is aanzienlijk toegenomen sinds de grootschalige invasie van Oekraïne door de Russische Federatie op 22 februari 2022.

(2) Momenteel blijft de Russische Federatie een relatief kleine leverancier van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten op de markt van de Unie. De Russische Federatie is echter een toonaangevende mondiale producent en exporteur van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten. Gezien haar huidige uitvoer op de wereldmarkt zou de Russische Federatie gemakkelijk en snel aanzienlijke hoeveelheden naar de EU kunnen leiden, met als gevolg een plotselinge instroom van producten uit haar grote bestaande voorraden, waardoor de markten van de Unie voor granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten worden verstoord. Bovendien is er bewijs dat de Russische Federatie momenteel op illegale wijze grote voorraden granen en oliehoudende zaden confisqueert die zijn geproduceerd op het grondgebied van Oekraïne dat zij momenteel onrechtmatig bezet, en deze voorraden als “Russische” producten naar haar exportmarkten verkoopt.

(3) De “erga omnes”-tarieven van de Unie zijn de momenteel toegepaste meestbegunstigingstarieven voor de invoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten, die sterk uiteenlopen. Afhankelijk van het product zijn deze tarieven op nul of zeer laag vastgesteld, of zijn ze al hoog en vindt er geen handel plaats.

(4) Er moeten passende tariefmaatregelen worden genomen om te voorkomen dat granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie op de markt van de Unie blijven binnenkomen onder voorwaarden die even gunstig zijn als die welke gelden voor dezelfde producten van andere niet-preferentiële oorsprong. Die tariefmaatregelen zullen naar verwachting helpen voorkomen dat de Russische Federatie haar uitvoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten naar de Unie gebruikt om haar politiek en economisch te verzwakken door aanzienlijke hoeveelheden van de producten in kwestie naar de Unie te sturen, waardoor de markt van de Unie voor die producten wordt verstoord, maatschappelijke spanningen en wrijvingen binnen de Unie ontstaan en de goede werking van de douane-unie wordt bedreigd. Dergelijke bedreigingen moeten in aanmerking worden genomen op grond van artikel 32, punt d), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

en daarom moeten overeenkomstig artikel 31 van dat Verdrag maatregelen worden genomen om ernstige verstoringen in de economieën van de lidstaten te voorkomen.

(5) Dezelfde tariefmaatregelen moeten tegelijkertijd worden genomen ten aanzien van de Republiek Belarus, om te voorkomen dat de invoer in de Unie uit de Russische Federatie, indien de EU-tarieven op de invoer van de desbetreffende goederen uit de Republiek Belarus ongewijzigd zouden blijven, via de Republiek Belarus wordt omgeleid, gezien haar nauwe politieke en economische banden met Rusland.

(6) Dienovereenkomstig moet de invoer van granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus aan hogere douanerechten worden onderworpen dan de invoer uit andere derde landen, voor zover de thans geldende douanerechten op nul zijn vastgesteld of niet hoog genoeg zijn.

(7) Bovendien mogen de Russische Federatie en de Republiek Belarus niet profiteren van de tariefcontingenten van de Unie op grond van meestbegunstigingsbehandeling. Daarom mogen de verlaagde rechten die zijn vastgesteld in de tariefcontingenten van de Unie voor de in de bijlage bij deze verordening vermelde producten, niet van toepassing zijn op producten van oorsprong uit of uitgevoerd uit de Russische Federatie of de Republiek Belarus naar de Unie.

(8) De beoogde verhoging van de douanerechten zal naar verwachting geen negatieve gevolgen hebben voor de mondiale voedselzekerheid, aangezien zij geen gevolgen zou hebben voor de doorvoer van de betrokken producten over het grondgebied van de Unie naar derde landen van eindbestemming; integendeel, de verhoging van de invoerrechten in de Unie kan er juist toe leiden dat die producten naar derde landen worden uitgevoerd en zo tot een ruimere beschikbaarheid leiden.

(9) De verhoging van de douanerechten is in overeenstemming met het externe optreden van de Unie op andere gebieden, zoals vereist door artikel 21, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie. De betrekkingen tussen de Unie en de Russische Federatie hebben zich de afgelopen jaren in zeer ongunstige zin ontwikkeld; vooral in de afgelopen twee jaar is de situatie verslechterd wegens de flagrante veronachtzaming van het internationaal recht door de Russische Federatie en met name de niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde grootschalige invasie in Oekraïne. Sinds juli 2014 heeft de Unie geleidelijk beperkende maatregelen ten aanzien van de Russische Federatie ingesteld.

(10) Hoewel de Russische Federatie lid is van de Wereldhandelsorganisatie, is de Unie bovendien op grond van de uitzonderingen krachtens de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, en met name artikel XXI van de GATT 1994, ontheven van de verplichting om aan uit de Russische Federatie ingevoerde producten dezelfde voordelen toe te kennen als aan soortgelijke producten die uit andere landen worden ingevoerd (meestbegunstigingsbehandeling).

(11) Ook de verhouding tussen de Unie en de Republiek Belarus is de afgelopen jaren verslechterd als gevolg van de veronachtzaming door het regime van het internationaal recht, de fundamentele vrijheden en de mensenrechten en zijn steun voor de Russische militaire agressie tegen Oekraïne. Sinds oktober 2020 heeft de Unie geleidelijk beperkende maatregelen ten aanzien van de Republiek Belarus ingesteld.

(12) Aangezien de Republiek Belarus geen lid is van de Wereldhandelsorganisatie, is de Unie op grond van de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie niet verplicht ten aanzien van producten uit de Republiek Belarus de

meestbegunstigingsbehandeling toe te passen. Bovendien bieden de bestaande handelsovereenkomsten de mogelijkheid om maatregelen te nemen die gerechtvaardigd zijn op basis van toepasselijke uitzonderingsclausules, met name uitzonderingen met betrekking tot de veiligheid.

(13) Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel is het voor de verwezenlijking van de fundamentele doelstelling om ervoor te zorgen dat granen, oliehoudende zaden en afgeleide producten uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus de EU-markt voor die producten en de goede werking van de douane-unie niet verstoren, noodzakelijk en passend om regels vast te stellen om de douanerechten op deze producten met onmiddellijke ingang te verhogen. Deze verordening gaat overeenkomstig artikel 5, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie niet verder dan nodig is om de beoogde doelstellingen te verwezenlijken,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Bijlage I bij Verordening (EEG) nr. 2658/87 wordt gewijzigd overeenkomstig de bijlage bij deze verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter
[...]

FINANCIEEL MEMORANDUM

BENAMING VAN HET VOORSTEL:

Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van bijlage I bij Verordening (EEG) nr. 2658/87 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief.

BEGROTINGSONDERDELEN:

Hoofdstuk en artikel: Hoofdstuk 12, artikel 120

Begroot bedrag voor het jaar 2024: 24 620 400 000 EUR

FINANCIËLE GEVOLGEN:

☐ Het voorstel heeft geen financiële gevolgen

X Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven, maar wel voor de ontvangsten uit de traditionele eigen middelen, en wel om de volgende redenen:

In 2023 bedroeg de totale waarde van de invoer uit de Russische Federatie en de Republiek Belarus onder GN-codes die onder het toepassingsgebied van deze verordening vallen en waarop de voorgestelde verhoging van toepassing is, meer dan 1,57 miljard EUR. Daarvan bedroeg de invoer op aan rechten onderworpen tariefposten 338 miljoen EUR. Het grootste deel van deze invoer (83,4 miljoen EUR) vond plaats onder GN-code 1514 11 90, waarvoor een tarief van 6,4 % geldt. Er vond ook aanzienlijke invoer plaats onder GN-code 1518 00 95 (77,3 miljoen EUR), waarvoor een recht van 2 % geldt, en GN-code 2309 90 91 (76,4 miljoen EUR), waarvoor een ad-valoremrecht van 12 % geldt. Nog eens 32,4 miljoen EUR aan goederen werd ingevoerd onder GN-code 2308 00 90, waarvoor een ad-valoremrecht van 1,6 % geldt. Bovendien voerde de EU voor GN-code 1008 10 00, waarvoor een tarief van 37 EUR/t geldt, in 2023 14 760 ton in terwijl de invoer in de EU voor GN-code 1008 29 00 10 005 ton bedroeg, met een tarief van 56 EUR/t. De invoer onder GN-code 1003 90 00 bedroeg 54 706 ton, waarvoor een WTO-contingentrecht van 62,25 EUR/t geldt. Ook andere GN-codes zijn onderworpen aan rechten, maar voor veel lagere waarden, en de maximale gederfde rechten voor deze GN-codes worden hieronder berekend, als de laatste waarde.

Na de verhoging van de tarieven bij deze verordening zullen deze handelsstromen naar verwachting aanzienlijk afnemen of zelfs stoppen. Wat de inning van de verhoogde douanerechten betreft die overeenkomen met de voorgestelde verhogingen op goederen waarvoor momenteel geen of zeer lage tarieven gelden, wordt verwacht dat zij minimaal zullen zijn en dichtbij nul zullen liggen, aangezien er gezien de hogere tarieven naar verwachting geen handelsstromen zullen voortduren.

Op basis van het bovenstaande wordt de inkomstenderving voor de EU-begroting als gevolg van deze verordening geraamd op maximaal 15,74 miljoen EUR per jaar: [(6,7 miljoen EUR + 2,11 miljoen EUR + 9,17 miljoen EUR + 0,88 miljoen EUR + 0,52 miljoen EUR + 0,53 miljoen EUR + 0,55 miljoen EUR + 0,56 miljoen EUR) = 21,03 miljoen EUR bruto, inclusief inningskosten) x 0,75][5].

[5] Elk perceel komt overeen met de gederfde rechten van de hierboven vermelde GN-codes, in volgorde van presentatie.

Voor 2024 worden de gevolgen voor de derving van de ontvangsten uit de traditionele eigen middelen voor de EU-begroting geraamd op de helft van het bovenstaande bedrag, d.w.z. op 7,9 miljoen EUR.

De derving van de ontvangsten uit de traditionele eigen middelen zal worden gecompenseerd door de bijdragen aan de eigen middelen op basis van het bruto nationaal inkomen (bni) van de lidstaten.